Ч. 82. (253.) Львів, середа, дня 29. марта 1916. Рік II.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Політична, економічно-суспільна й літературна ґазета.

Ціна примірника 6 сот. На провінції 8 сот. В занятих теріторіях 4 коп.

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ пів року	9·— „
„ чверть року	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ пів року	12·— „
„ чверть року	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописі приймають ся лиш означені, а звертають ся тільки важнійші і застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руська 3.

Ціна оголошень:

За оголошеня числимо за одношпальтову стрічку або її місце 40 сот. Надіслане 1 К. за стрічку, а в оповістках 60 сот., в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошеня за слово 6 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

З будучих проблєм.

Теперішна війна насуває безнастанно нові проблєми будучности. Найважнійша з них, се проблєма що дотичить єствованя націй та розвитку і сили держав, себто справа будучого поколїня.

Розвиток капіталїзму виторив одну нездорову форму, яка вдерлась — головно у Франції, в родинне житє. Звісний клич у Франції — систем двох дїтий — спопуляризований письменником Золею не довго держав ся в широких французьких кругах. Бездїтне подруже вважаєть ся там за найщасливійше. Сей нездоровий клич, що перейшов частинно й до инших націй, пояснюють соціольоґи тим, що богаті верстви побоюють ся ізза численнійшого потомства погіршити свої маєткові відносини, побоюють ся невигод та подїлу майна. Нисші натомість верстви не затратили здебільша ще почутя головної цїли подружного житя, — і звідти походить отся диспропорція між клясою маючих і бідних. Колиб сей клич бездїтности зглядно систем „двох дїтий“ був під теперішню пору дальше піддержуваний та поширюваний, то довів би вкінци до повільного завмираня націй і держав.

В наслїдок трийцятьлїтної війни вменшилось населенє Німеччини до половини, а в Чехах до одної третої. Ще страшнійші числа виказує підбій Америки по її відкритю Еспанцями. Тодї згинуло яких 50 міліонів Індіян.

І теперішна війна потягнула за собою кріваві жертви. По статистичним обчисленям впало доси на побоєвищах пять міліонів мущин. Сама тільки Франція виказує около міліон поляглих, — втрати Росії є що найменше в двоє більші. Отся тимчасова статистика не вчисляє в сї втрати жертв ріжних пошестий, які є невідлучним товаришем війни.

Чи зможе нове поколїнє вирівняти ті втрати? Росія виказує 2 міліони річного людського приросту; значить ся в часї більш чим двох лїт моглаб вона сама заповнити сї втрати, які понесли всї воюючі держави. Німецька держава має 900.000 річного приросту, Австро-Угорщина 600.000. Гірше натомість представляєть ся справа в инших краях. Анґлїя має річного прибутку 400.000 голов, Італїя 320.000, — а вжеж найменше Франція, — бо тільки 13.000 голов річно. Значить перед Францією є вигляди, що при відносинах таких, як були до часу війни, вона й за [illegible]0 лїт не вирівнає своїх втрат.

Хоть у нас погубні французькі кличі не принялись, а порічний значний приріст виказує велику живучу силу нашої монархії, мимо сього справа будучого поколїня має для нашої держави першорядну вагу і значінє. Зїзд лїкарів і гіґієністів, який відбув ся онодї у Відни, застановляв ся над сею справою.

Управа німецької армії маючи на оці не лиш теперішність, але й будучі поколїня, поступає під тим зглядом супроти жовнїрів як найбільше лїберально.

І коли нинїшна війна тут і там лишить прогалини в людськім матеріялї, то здоровий, самозберігаючий інстинкт народа виповнить вскорі спричинені війною прогалини в житю народів. Можливо навіть, що війна скріпить фізично потомство, — вщіплюючи в нього — по словам Шопенгавера — нові творчі сили, які доси дрімали.

В справі оброблення ґрунтів селянських, ерекціональних і двірських.

Успішне переведенє весняних робіт і засївів під нинїшну воєнну пору є державною конечностю. Від обезпеченя поживи для армії і людности залежить сила Монархії. Доложити всїх можливих старань і заходів, використати до границь можливости робучі сили людности і робучий інвентар до як найповнійшого переведеня весняних робіт і засївів, є обовязком державного патріотизму кождого горожанина монархії, в найперший мірі обовязком кождого рільника.

Українське селянство дало державі сотки тисячів найдобірнїйшого і найхоробрійшого війська, яке своєю в обороні Цїсаря і Держави з пожертвованєм пролитою кровю на всїх фронтах ствердило привязанє нашого народа до Цїсаря і Держави, та глубокий свій державний патріотизм.

І коли в теперішній хвилї відкликує ся Держава до державного патріотизму сеї части нашого населеня, яка неспосібна до борби з ворогом з оружієм в руцї, має сповнити не меньше важну задачу заосмотреня армії і людности в средства поживи через успішне переведенє

О. АЛЕКС. ГВОЗДЕЦКИЙ.

З днїв смутку і горя.

(До історії переслїдувань українського духовенства в часї московського наїзду).

Дня 24. серпня 1914 встав я рано, не предчуваючи зовсїм, що того самого дня покину свою хату — свій добуток — своїх парохіян. Ніякі знаки на небі не заповідали, що непрошені гостї вже недалеко. В недїлю 23. серпня запримітив я лиш, що сотки штук рогатої худоби зі східного берега Гнилої Липи перегнали на західний. Се мене трохи збентежило, як вернувши домів, навіт не згадував жінцї про се, щоб її не безпокоїти, тимбільше що я одержав „Дїло“, в котрім в послїдних вістях — як нинї собі пригадую — стояло чорно на білім, що Москалї в Галичинї окружені зелїзним перстенем. В понедїлок 24. серпня коло години 10 рано побачив я вперше наші війська як гусаком йшли попід лїсок віддалений від хати на 1000 кроків. За пів години заїхали на горби понад селом армати.

Тепер я повірив, що ворог мусить бути недалеко. Коло години 12 в полуднє явив ся в селї австрійський капітан — перевів докладну ревізію наперед у мене, а потім по хлопських хатах, а коли покінчив, сказав минї, щоб я сейчас з родиною виїхав з села. За годину був я в дорозї — лишивши всьо — буквально всьо, на волю Божу, а вечером був я вже в Глїбовичах великих бобрецького повіта, з глубоким наміром по кількох днях вертати домів. Я був переконаний, що Москалїв з Гнилої Липи проженуть. І дійсно по двох днях в найлїпшій вірі вернув я домів, але перед Бібркою навала збігців з інтелїґенції Перемишлянщини завернула і опісля мене на полуднє, а по двох днях дороги опинив ся я в Побуцї коло Сколя у о. Дубіцкого, котрий мене і родину прийняв і сердечно гостив.

Відрізані від світа, через 2 недїли не знали ми цїлковито, що дїєть ся в Галичинї. Коло 15. вересня ми ще не знали, що сталось зі Львовом, Миколаєвом та Стриєм. Що дня виходив я до Тишовницї близше гостинця досягнути язика, що дїєть ся і що дня бачив я тисячі фір з добутком і людьми як в страшнім переполосї утїкали в сторону Сколя. Про Москалїв оповідали несотворені річи, а коли я запитав котрого, чи то всьо видів, що оповідає — відповідь все була однака; минї другі говорили. Коло 17. вересня побачив я вперше Москалїв в Тишовницї, де Опір вливає ся до Стрия. Я рішив ся вертати домів — не було з чим утїкати на чужину — на моїй голові жінка, 5 дїдий — сестра з 2 дїтьми і служниця. Мости на Стрию і Опорі позривані. По двох днях слоти Стрий підніс ся на 2 метри в гору. Два форшпани з кіньми утоплені виставали з води. На збитих бельках з родиною переправив ся я через візбраний Стрий і по 3-ох днях тяжкої дороги дня 25 вересня опинив ся я в Боршеві в моїм селї на половину українськім в половину кацапськім. Українцї дуже тїшились з мого повороту, тїшились і кацапи, бодай поки-що удавали. Вечером прийшов до мене війт з розказом від уїздного начальника, щоби сейчас у нього явити ся. На другий день був я у начальника. На самім вступі по привитаню запитав мене по московськи: Чому ви втїкали перед русскими? Вам певно говорили Австрійцї, що ми будемо вас вішати? Генерал-ґубернатор розпорядив, щоби священиків, які покинули село перед приходом російських військ, не пускати більше в село.

Тільки було його адмонїції до мене — потім звернув бесїду на тему православія і католицизму в котрих справах виказав суму неповязаних нїсенїтниць. Пр. в голові не міг нї як розібрати, як можна бути католиком, а мати грецький обряд. При кінци нашої бесїди говорив чисто по українськи, але за парохію мою вже не згадав. Так минуло у взгляднім супокою 1½ місяця.

Що дня гень з Карпат доходив гук армат, що дня висилав я дїти слухати, чи армати близше не грають. В селї був спокій. Люди ходили до церкви як давно. Тільки кацапи мали якісь таємничі міни; що дня збирались по кільканайцять і радили. Я чув, що у воздусї щось висить. Небавком довідав ся я довірочно, що мої кацапи знюхали вже з о. Насальським з Полюхова, що перейшов вже був на православіє — і що дня пересиджує у уїздного начальника. 20. листопада заїздить перед мою хату „урядник“ на кони, а коли я вийшов і спитав, що чувать доброго? відповів: „плохо“. Туть єсть бумажка від начальника до Вас. Подав папір, завернув коня і відїхав.

(Далї буде).

весняних робіт і засївів, то не найде ся нї одного українського селянина, нї одної української селянки, що старали би ся відтягнути ся від сього самозрозумілого державного обовязку, так як нема українського жовніра, який відтягав би ся від принесеня сього житя в жертві для Цїсаря і Держави.

Вправдї істнують закони, які установлюють примус на переведенє весняних робіт і засївів, однак Його Ексцеленція ґенерал Намісник є глубоко переконаний, щоб супроти українських селян сього примусу не буде треба уживати, бо українські селяни сповнять свій обовязок радо і успішно з власного переконаня і з власної доброї волї.

В чім полягає сей обовязок?

Обовязок успішного переведеня весняних робіт і засївів полягає в тім, аби кождий рільник обробив і обсїяв своє поле, дальше, щоби своєю робучою силою, своєю челядію, своєю худобою поміг обробити ся і обсїяти ся всїм тим господарям, які або не мають ким, або не мають чим обробити ся і обсїяти ся. Длятого кождий мусить старати ся покінчити як найскорше весняні роботи і засїви на своїм поли, щоби зараз взяти ся до роботи у своїх сусїдів, у свого священика, в своїм дворі, а коли треба, то і до роботи в сусїдних селах і дворах. Нї клаптик землї не має лишити ся необроблений, не обсїяний.

Очивидно одержить кождий за роботу заплату в готівці. Повітові комісії під проводом ц. к. Староств мають при участи відпоручників селянства, зглядно філїй або кружків нашого Товариства установити справедливі цїни, щоби ся робота була заплачена відповідно до відносин дорожняних в повітї, а особливо до цїни пашї для худоби і поживи для робітника в місци працї. Відпоручники нашого Товариства в повітових комісіях мають руководити ся при установлюваню цїн за роботу засадою, до лиш справедливі, отже не за низькі, хоч і не переборщені цїни, будуть в станї запобічи невдоволеню і наріканям широких мас людности та що в інтересї держави лежить, щоби широкі маси населеня були вдоволені і добрі. Длятого зарядив Його Ексцеленція ґенерал Намісник, що в случаях невдоволеня або нарікань має перевести ся ревізію тарифи цїн за роботу, а рівнож, що наше Товариство буде мати право висилати в таких случаях своїх делеґатів на місце. Не має допустити ся до кривди, але з другої сторони мусить бути з напруженєм всїх сил сповнений державний обовязок успішного переведеня весняних робіт і засївів. Від властителїв двірських обшарів, які будуть користати з установлених тариф цїн, зажадав Його Ексцеленція ґенерал Намісник, щоби тримали ся установлених справедливих цїн не старали ся тих цїн знижувати і щоби не надуживали свого впливу на установленє за низьких цїн.

Вп. Філїяльні Ради, як рівнож управи кружків, жнивні комісії, відпоручники Товариства, як рівнож весь загал членів нашого Товариства, а в першій мірі Всечеснїйше Духовенство і Учительство зволять ласкаво впливати постійно всїм своїм авторітетом на наше селянство в напрамі сим обіжником представленім, а случаї оправданого невдоволеня або нарікання подавати до відомости Головної Ради Товариства, щоби могла причини такого невдоволеня або таких нарікань через інтервенцію на місци або через представленє Його Ексцеленції ґенералови Намісникови безпроволочно усунути.

Кромі обезпеченя для селяньства справедливих цїн за роботу при весняних роботах старає ся Єго Ексцеленція пан ґенерал Намісник о виєднанє окремих премій за виконанє робіт на чужім ґрунтї як рівнож і окремих премій для жінок, що підуть на кінну роботу.

Дальше належить користати з визначених вже премій по 25 кор. від обробленого гектара і 80 кор. низько процентової позички воєнного кредитового заведеня на обробленє кождого гектара.

Урядово стверджено, що в деяких повітах є більше коний як до оброблення сих повітів конечно потрібно а за то в иньших коний зовсїм за мало. Щоби засіб коний трохи вирівнати, будуть відбувати ся в тих повітах, де коний є більше, як конечно потрібно, ярмарки для рільників з тих повітів, де коний є за мало. Сї ярмарки мають на цїли виключно лиш добровільну продаж з виключенєм всякого посередництва. Продавати буде лиш той, хто викаже ся потвердженєм ц. к. Староства, що хоче купити коня для свого господарства до весняних робіт. Цїна буде установлена на около 800 кор. за штуку. Єго Ексцеленція пан ґенерал Намісник робить заходи, щоби гроші на таке купно позичало правительство через се ц. к. Староство, в котрім ярмарок відбуде ся.

Рільники, що до до весняних робіт конечно потребують купити конї, мають виказати конечність сю ц. к. Староству і просити о виставленє для позволеня на участь в ярмарках, які будуть урядово оголошені. Коли на такім ярмарку собі коня згодять, то ц. к. Староство, де ярмарок відбуває ся, виплатить їм на купно безпроцентову позичку в висотї цїни купна. Сї улекшеня будуть обовязувати від хвилї урядового оповіщеня, значить коли заходи Єго Ексц. пана ґенерала Намісника о визначенє фондів на сю цїль увінчають ся успіхом.

Наше Товариство яко головна корпорація українських хлїборобів є покликана ц. к. Правительством, зглядно безпосередно Єго Ексцеленцією паном ґенералом Намісником взяти безпосередну участь в переведеню акції весняних робіт і засївів і ми не сумнїваємо ся, що наша орґанізація всесторонно і з повним розуміньєм справи виваже ся із сього почесного обовязку і в як найбільшій мірі причинить ся, щоби справдї нї один клаптик нашої дорогої кровю наших військ окупленої землї не лишив ся необроблений, не лишив ся необсїяний.

Краєве Товариство господарське „Сїльський Господар“ у Львові.

Світова війна.

Наради почвірного порозуміня в Парижи.

ПАРИЖ 28. марта (Ткб.) (Av. Abaca) Президент републики урядив в недїлю бенкет в честь членів італїйського правительства, які беруть участь в нарадах союзників. Премієр Бріян і Саляндра обміняли ся тоастами, в яких зазначили згідність підпринять Італії і союзників.

ПАРИЖ 28. марта (Ткб.) Бюро Райтера. Вчера вечером о 10. год. приїхав сюди на наради союзників премієр Аскіт і анґлїйські відпоручники.

ЛЬОНДОН. Бюро Райтера доносить, що Аскіт виїде на другий тиждень до Риму і візьме участь в нарадах союзників, які мають відбути ся в Римі.

ГАГА. „Daily Telegraph“ подає з Парижа таку знаменну вістку: Торговельні наради держав почвірного порозуміня, які мають відбути ся в Парижи, будуть мати перворядне значінє. В кругах, що стоять близько французького правительства, ходять чутки, що на сих нарадах буде обговорена далеко важнїйша справа, як всї торговельні питаня, а іменно яке становисько має зайняти почвірне порозумінє на случай, коли би осередні держави виступили з мировими внесенями.

Бої під Верденом.

Населенє Парижа проти Анґлїї.

ЖЕНЕВА: „Temps“ признає, що пораженє під Авокур є з огляду на наслїдки дуже немиле.

„Petit Journal“ заявляє, що надто велика трівога поки-що передвчасна, бо ліс Бурі і становиська Монзевій і Шатонкур будуть правдоподібно сильно боронити Вердену.

Ліонські дневники доносять, що від пару днів Париж знов сильно занепокоєний. Полїтики проклинають послїдне пораженє під Авокур, а особливо тому, що воно буде мати лихий вплив на Кадорну і сербського престолонаслїдника.

БУДАПЕШТ: „Az Est“ доносить з Женеви: Аґенція Аваса обговорюючи загальне положенє під Верденом заявляє: Наш фронт, який тягне ся у віддали 1. км. на південний схід від Малянкур, мусїли ми пересунути в зад о пару метрів, при чім опорожнили узгірє Окур. Мусимо бути приготовані на евентуальність, що в недовгім часї розпічнуть Нїмцї наступ з двох сторін, по обох берегах Мози.

СОФІЯ. „Препорец“ доносить; Населенє Парижа дуже обурене на союзників. Воно закидає їм, що здали Францію на ласку і неласку судьби. Уряджено там манїфестації проти Анґлії, які поліція розпорошила.

Стан облоги в Росії.

ШТОКГОЛЬМ. Царським указом продовжено до 17. вересня с. р. стан облоги у всїх місцевостях, в яких він обовязував доси. Окрім сього заведено також в богато инших місцевостях стан облоги.

Японїя проти Анґлїї.

НЮ ЙОРК. Бюро Вольфа доносить: Провідник японського пресового бюра для сходу і заходу др. Іянаґа заявив що-до чутки про завданя Японії, в справі вільної руки в Китаю і про погрози Японії, що заключить союз з Нїмеччиною. Наколи Анґлїя покаже ся не дуже уступчива для Японії, то може стати ся, що Японїя кине ся комусь иншому в обійми. Заявив, що висказує свій особистий погляд, коли говорить, що подивляє спосібности Нїмеччини до великих дїл і великі добутки їх науки. В самій річи Японїя є по сторонї Анґлїї і здержала вірність союзникови. Бесїдник пояснив, о скілько критики того союза уважають обовязки союзника гнетучим тягарем Японії, коли з другої сторони анґлїйські зарядженя не дають забезпеки японському мореплавству.

Кабінетова кріза в Греції.

Розвязанє парляменту.

ЖЕНЕВА. Ліонський дневник „Nouvelliste“ доносить з Атен: Кабінет Скулюдіса уступить, а місце його обійме кабінет Заіміса. До кабінету Заіміса війде лиш Венецїльос, який невавком займе свій уряд. Парлямент знов зуде розвязаний.

Російська офензива.

БЕРЛІН. Кореспондент дневника „Tägliche Rundschau“ подає з головної кватири Гінденбурґа ось що: В ночи з дня 21. марта Росіяни знов поновили свої наступи на просторі між місцевостями Вілейти і Поставами. Деяким російським відділам вдало ся вдертись до наших ровів. О 6. год. рано зробили Росіяни наступ на наше дещо в перед висунене становисько коло Вілейти! Але російський наступ зломив ся в огни наших машинових крісів і артилєрії. Ми ствердили, що Росіяни по своїм старим звичаям стріляли на своїх власних жовнїрів з машинових крісів, бо вони хотїли схоронити ся в лїсї.

По полудни розпочали ся знов нагальні артилєрийні бої. Наша піхота пішла бадьоро наступом та прогнала Росіян з зайнятих ровів. Перед нашими становиськами під Вілейтями начислили ми на малім відтинку 300 трупів російських жовнїрів. Артилєрія працювала так сильно, що годї було розріжнити стріли нашої артилєрії від огня російських батерий. О 4. год. по полудни утїкли послїдні російські відділи. О 5. год, по полудни надійшла вістка, що наші жовнїри відобрали Росіянам також і ті рови, які вони зайняли під Поставами.

Розрухи в Петроградї.

БЕРЛІН. „Berliner Tageblatt“ подає зі Штокгольму: „Рєч“ доносить, що агенти бувшого мінїстра внутрішних справ Хвостова в цїлім Петроградї розвинули живу аґітацію, щоби викликати погроми жидів та лїбералів. Через місто переходять банди хулїґанів. Рівночасно прийшло в робітницьких дїльницях до демонстраций проти дорожнечі. Робітники співали революційні піснї. Підчас демонстрації арештувала поліція якусь жінку. Один робітник, який хотїв освободити арештовану з рук поліції, застрілив пристава. Двох инших поліціантів тяжко ранено.

Також і в путилівських заведенях прийшло до великих заворушень.

Адреса Собранія до болгарського короля.

Подяка короля Фердинанда.

СОФІЯ. (Бол. аґ.) Депутація Собранія вручила вчера королеви адресу у відповідь на престольну бесїду. При сїй нагодї виголосив король слїдуючу бесїду:

Радо вислухав я слів, які панове звернули до мене іменем заступництва народу. Великі рішаючі хвилї, які переживає болгарський нарід, а також славні дїла, яких доконують його дїти, надають особлившого значіня чувствам, котрими були переняті посли в часї нарад над відчитаною панами адресою. Зі зворушенєм стверджую однодушність, котра жиє в народї а головно держави, не лише під зглядом славних успіхів, котрі ми осягнули завдяки згідній діяльности народа, корони і армії, але також що до успіхів, яких треба єще очікувати в цїли остаточного і невідкличного утвердженя єдности болгарського народа, набутого так щасливо. Незвичайну радість викликує в мене запевненє представителїв народа, що і на будуче в згодї і однодушности будуть працювати над покінченєм святого дїла, освободженя. Гарні слова оцїнки, висказаних панами на преславні дїла моєї хороброї армії, як також попертя, котре приріка-єте їй для покінченя своєї історичної задачі,

одушевляє болгарські війська і приносить їм радість. Дякую панам за чувства привязаня, висказані представителями народу мині і мойому домови. Прошу упевнити представителів народу, що моє співділане в їх однодушних і патріотичних працях для могучости і звеличаня вітчини все буде з вами.

Нехай живе цілий болгарський народ, нехай живе наша хоробра і побідна армія.

Російський комунікат.

З головної кватири доносять: Справозданя російського штабу з дня 26 марта: На ризькім відтинку німецька артилерія острілювала Шлюк і мостовий причілок Укскіль. В напрямі на Якобштат відкинено атак вздовж зелізниці до Мітави. В кількох инших точках сього відтинка оживлена артилерійська стрілянина.

На захід від Двинська наше військо здобуло неприятельський рів і взяло бранців. На північний захід від Постав і між озерами Буроч і Вишнів дальше тріває завзята борба.

На инших місцях фронту аж до багна Рокітно ведуть ся місцями сильні артилерійські бої. На полудне від Карпилівки заломано атак неприятеля сильним огнем нашої артилерії.

В Галичині неприятель атакував наші становиска коло чирла Стрипи. Там відкинули ми неприятеля.

НОВИНКИ.

— **Відрочений приїзд Екец. Колярда до Львова.** Урядово доносять: Намісник ґенерал піхоти Ексц. Колярд занедужав в неділю. З припорученя лікарів, які наказали йому безглядний супокій, мусить Ексц. п. Намісник кілька днів остатись в ліжку. По тій причині не буде міг п. Намісник взяти участи в торжестві відкритя „Зелізного Лицара“ м. Львова.

— **Недуга посла д-ра Олесницького,** про яку вістка облетіла цілий край і затрівожила цілу нашу суспільність, розвинула ся в наслідок сильного перепрацьованя. В послідних часах відчував др Олесницький сильне ослабленє; безнастанний біль голови. Коли в пятницю 24. с. м. їхав трамваєм в товаристві директора Литвиновича, дістав нечайно атак і недужого перевезли автомобілем до його мешканя. Др Кость Левицький і лікар, які явили ся у недужого заспокоїли родину і приятелів і заявили, що недужий побore хоробу і поверне до своїх занять. Поки що перевезли хорого на лічене до санаторії. Недужий не втратив притомности, говорить з найблизшим окруженєм і читає часописї, але мусить заховати абсолютний спокій. Ціла українська суспільність очікує скорого повороту свого дорогого рібітника до здоровля і дальшої праці.

— **Відзначенє.** Михайло Ільницький, рахунковий підофіцир І. кляси, при пільній артилерії, 6. дивізії, відзначений за хоробре поведенє супроти ворога, срібним хрестом заслуги з короною на стяжці хоробрости і срібним медалем II. кляси.

— **Д-р Штірк у Цїсаря.** Дня 26. с. м. президент міністрів д-р Штірк був на довшім спеціяльнім послуханю у Цїсаря.

— **Наради німецьких парляментаристів.** Свобідні наради німецьких австрійських і угорських парляментаристів, які почали ся 30. січня с. р. в Пешті, відбувають ся далї у Відни. На наради прибули побіч німецько-національних послів також христіянсько — суспільні й кілька членів палати панів, а з угорської сторони побіч членів національно-суспільної партії праці також члени опозиції.

— **Ґімназія в Яворові** є вже реактивована. По довгій перерві почалась на ново праця наукова в сій, здвигненій зусилями українського загалу, школї.

Управу сеї ґімназії обняв на місце вивезеного Москалями п. дир. Приймы, проф. ц. к. ґімназії в Сокалї п. Ярослав Віленький.

Вписи відбувають ся 26.—28. с. м.; з огляду однак на незвичайні обставини, серед яких підіймаєсь наукові занятя в сій ґімназії, прийме управа учеників і по означенім речинци. Вказаним однак є, щоби ученики і їх Родичі у своїм же власнім інтересї поспішили зі зголошенєм!

Ученики, що вписались до инших ґімназій будуть при переході у ґімназію в Яворові прийняті до тої кляси в якій є тепер.

При вписї мають ученики виказатись 1) свідоцтвом послїдного року шк. (відходу), 2) свідоцтвом щіпленя віспи.

Вписова оплата виносить 10 кор., місячна оплата за науку 12 кор., від якої незасібні а пильні ученики можуть бути увільнені в части або в цілости.

В біжучім роцї шкільнім буде піднята наука в кл. І.—VI; реактивованє кляси VII. і VIII. оказалось неможливим.

Наука буде відбуватись на основі т. зв. комбінованого пляну так, що в пяти місяцях вичерпаєсь науковий матеріял за 1915/16 р. шк.

Рік шкільний розпочинаєсь Богослуженєм дня 27. с. м, правильна наука дня 28. с. м.

— **Вивіз тютюну.** Рада міністрів позволила на вивіз тютюну, що був здержаний від кількох місяців.

— **Іменованя і перенесеня.** Міністер справедливости переніс судиїв: Б. Габриеля з Йорданова до Тарнобжеґа; др. Ф. Кешлера з Тарнобжеґа до Тяжковиць, а також іменував судиями авскультантів судових: М. Стрілку до Кольбушової, Й. Шатку до Заклічина, Ю. Стасїневича до Бохні, др. А. Фймера до Андрихова, А. Попеля до Йорданова, др. І. Бичевського до Ланцута і От. Конського до Явірна.

— **В справі вживаня металїв.** Ц. і к. Команда 2. армії розпорядком з 13. марта 1916 р. ч. Q, Op. 1767/16. постановила, що слїдує:

Металї потрібні на воєнні цїли, а именно мідь, мосяж, олово, цину і цинк належить неодмінно виключати при яких небудь будовах і інсталяціях і заступати иншими матеріялами. Від сего основного правила без виразного дозволу ц. і к. Команди II. армії не вільно відступати в жаднім случаю. Запотребованє електричних машин, трансформаторів і т. и. має бути по змозї покрите за помочию істнуючих вже старих конструкцій.

— **З просьвітно-орґанїзаційної комісії Головного Виділу Тов. „Просвіта“.** На засїданю дня 27. марта рішено остаточно справу введеня в житє безплатного іформаційного бюра правної поради Головного Виділу Тов. „Просвіта“ у Львові, а то поручаючи Н. Володимирови Целевичови ц. к. судовому авскультантови у Львові зорґанїзованє і веденє сего бюра.

Бюро се буде отворене уже в перших днях цвітня в льокали Товариства в Ринку ч. 10, на II. поверсї (вхід через канцелярію Товариства).

— **Судейські іспити в Оломунци.** Президія висшого краєвого суду під теперішню пору в Оломунци оповіщує, що в часї від 28. цвітня до 28. мая будуть відбуватись в Оломунци судейські іспити.

— **Віспа в Галичині і на Буковині.** Від 12. до 18. марта с. р. провірено в Галичині 1248 случаїв занедужаня на віспу в 55 повітах (323 громадах) а на Буковині 23 случаїв в 7 повітах (10 громадах) у місцевого населеня.

— **Українські бандуристи революціонерами.** Недавно тому відбулось засїданє російського історичного товариства, на якому звісний дослідник народної музики, професор археольоґічного інститута Прівальов виголосив реферат про українську музику. Реферат доповнено співом українських бандуристів. Професор Прівальов вказав між иншим на се, що еструючі закони забороняють бандуристам грати, так що їх виступи вважаєть ся як замах на державу. Бандуристів, що ходять мимо сього заказу від села до села жандармерія арештує, а бандури конфіскує. Се все дїстаєть ся збоязни перед українською пропаґандою. (Ukr. Korrbl.)

— **Ц. к. Дирекція Поліції оголошує:** Наслідком змагаючої ся фреквенції подорожуючих, переносить ся з днем 29 марта 1916 (в середу) слідуючі бюра, до просторих саль в реальности при ул. бічній Браєрівський ч. 4 напроти офіцин Дирекції Поліції, партер на ліво:

І. Бюро принимає зголошеня о пашпорти осіб, о назвисках с початковими буквами від Л. до З. — II. Бюро приниманя зголошень о леґітимації до подорожи в дальшім теренї воєннім (потвердженя ідентичности особи на фотоґрафії.)

— **Польський ратунковий комітет в Веве** оголосив звіт про свою діяльність від 1. вересня 1915 до 9. січня 1916. Комітет сей опікуєть ся своїми земляками жертвами теперішної війни. До 13. марта с. р. дохід з жертв виносив 9,217.823 фр. — з чого комітет роздав до 9. січня 1916 запомоги на суму 6,075.643 фр.

— **Реформа Синода.** „Біржевія Ведомості“ твердять, що послїдне засїданє св. Синоду буде мало історичне значінє. На сїм засїданю остаточно освободжено церкву від світського впливу і інтриґ Распутіна. Надпрокуратор Синоду відчитав в імени царя указ, після якого найвисший достойник церкви буде мав безпосередний доступ до царя без посередництва надпрокуратора св. Синоду, як се досї бувало.

— **Вісти про вивезених в Росію.** „Bud. Korr“. доносить: Міністерство заграничних справ одержало інформації про слїдуючі особи, вивезені Москалями в Росію: Іван Бобяк, Михайло Хомин, Кость Голицький, Катарина і Йосиф Ярецький, Константин і Петро Ірменчук, Барт. і Стефан Кінаймок, Катарина Мельничук. Інформацій що до тих осіб уділяє Департамент XI. Міністерства заграничних справ у Відни.

— **З житя нашого Цїсаря.** Підчас російського наїзду нераз мали ми нагоду чути від салдатів або й навіть читати в російських часописях, що стан здоровля нашого Цїсаря погіршив ся. Сю для нас болїсну вістку кольпортувано головно по селах; тяжкі-тихі зітханя наших селян на кожду таку вістку найліпше засвідчили привязанє нашого народу до Габсбурської Династії та держави.

Розумієть ся, що в тих вістках не було й слова правди. Сїдоглавий Монарх працює в теперішнім воєннім часї з подвоєною силою та енерґією. Перед війною вставав Цїсар о годині 5. рано. Тепер двірська служба мусить вже вставати о год. 3 рано, бо о год. $^1/_2$4 відзиваєть ся дзвінок з цїсарських апартаментів. Рано пє Цїсар на снїданє каву з кусником воєнного хлїба. Тільки на безнастанні представленя прибічного лікаря Д-ра Керцля згодив ся цїсар їсти булку. По снїданю Монарх береть ся до працї аж до год. 12. Не виходячи зі свого ґабінету їсть там Цїсар на друге снїданє кусник мяса та пє чарку вина. Не відпочиваючи нї на хвилю працює відтак далї до год. 5. О тій порі їсть обід зложений з 4 потрав, які собі вибирає з предложеної йому лїсти. О год 7 пє шклянку молока, а о 8 вечером їде на спочинок.

Щоденно напливають до Цїсарської канцелярії сотки актів, так що всї бюрка заложені прямо стосами паперів. Цїсар дуже точно читає кожду справу і сам її полагоджує. Щоденно також окрім шефа військової канцелярії приймає Цїсар на авдієнції міністра війни Кробатіна, який з мапою в руках здає Цїсареви звіт про найновійші події на всїх боєвих фронтах. Про кожду хотьби найменшу подію, про кожде пересуненє боєвої лінії Цїсар є докладно поінформований. Звісний письменник Свен Гедін вертаючи з фронту був у Цїсаря на авдієнції. Послїдний раз бачив Цїсаря перед 5 роками. Монарх на перший погляд пізнав його, та розмовляв з ним більш чим годину на ріжні теми. Великий письменник не має прямо слів одушевленя для знаменитої памяти та здорового вигляду сїдоглавого Монарха.

— **Потайні склади збіжа.** Поліція в Дебречині викрила великі склади збіжа в околиці Дебречина. Збіже було закопане в стодолах, ямах, пивницях та ледівнях. Загалом найдено в часї кількох днів 218 ваґонів збіжа.

— **Рубель і безрога.** Звісному російському кльовнови Дурови посвячує французька часопись „Petit Parisien“ теплу посмертну згадку. Між иншим пише вона: Діялось се в Петроградї за часів міністра скарбу Вишнеградського. Курс рубля стояв тодї дуже низько. Дуров явив ся в цирку з своєю улюбленою безрогою. На аренї цирку лежали банкноти ріжних держав; кльовн приказав безрозї підносити один банкнот за другим. Безрога послушна розказови пана, почала зносити банкноти директорови цирку. Коли однак прийшла черга на рубель, безрога пчихнула над ним здорово та полишила його в спокою. І чомуж ви, мої панство — відізвав ся Дуров до цікавої публики — очікуєте, щоб безрога піднесла банкнот, коли навіть сам міністер скарбу не є в силї піднести рубля?

— **Торговля сахариною.** З Ґрацу доносять, що воєнний виділ тамошної торговельно-промислової палати, ухвалив на послїднім засїданю звернутись до правительства з просьбою о дозвіл на торговлю сахариною, а то ізза недостачі цукру.

Посмертна згадка.

18. III. с. р. упали в боях

рах. підоф. І. кляси Андрій Ковальчук з Яблонова, відзначений медалею хоробрости та поданий в друге до відзначеня срібним хрестом заслуги і фельдф. Микола Микуляк з Будилова пов. Снятин, відзначений срібною медалею хоробрости. Оба від початку сеї війни до послїдної хвилї без перерви були при курині. Упало двох найкращих, вірних товаришів — наших свідомих, інтеліґентних селянських одиниць. Перед війною належали до чит. Просвіти, тов. Січ, словом брали живу участь в житю наших орґанїзацій.

Впали жертвою ґранату. Похоронено їх в чужій землици—та бодай серед загального співчутя, жалю не лиш товаришів, але і офіцирів.

ОПОВІСТКИ.

Середа, дня 29. марта 1916.

Нині: 29. марта гр.-кат. Савина, римо-кат. Цирила.

Завтра: 30. марта гр.-кат. Алексея, римо-кат. Валерія.

○ „Повітова Січ“ у Львові. В суботу 1. цвітня 1916 о год. 7. вечір відограє драматичний кружок у власній салі при вул. Коперника ч. 5. (в подвірю): „Комедію про чоловіка, що редагував хлібороба“. Ціни місць: крісло I. р. 1·— К., II. р. 0·70 К., стоячі 0·50 К., для учеників і військових 0·30 К. Старшина просить Вп. членів, як також їх знакомих о численну участь. 1—3

○ З „Української Бесіди“. В четвер дня 30. марта в „Українській Бесіді“ (дім Гостинниці ул. Косцюшки) точно о годині 7½ дальша дискусія над рефератом п. А. Жука і д-ра Ю. Гіряка про поборюване неграмотности.

Просить ся Вп. Членів Товариства і постійних Гостий о чисельну участь. Теми актуальні і займаючі а їх метова ціль: обнова нашого громадянського і суспільного житя.

В. Масляк.

Послідні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 27. марта 1916.

На російськім фронті.

В околиці Бояна Росіяни висадивши кілька мін в наших перешкодах старались війти в наші становиска. Всі наступи відкинено, причім ворог поніс важкі втрати.

На північний схід від устя Стрипи пріба Росіян посунутись в ночи дальше осталась без успіху вже в наслідок сильного ділання наших мін в поли перед становисками.

На бесарабськім фронті під Оликою ворожа артилєрія сильно острілювала наші становиска.

На італійськім фронті.

Бої коло ґорицького примістка тривають дальше. Також в відтинку високорівні Добердо розпочав ся сильний огонь обосторонної артилєрії. Відтак Італійці старались атакувати на північнім збочу гори Сан Міхеле і під Сан Мартіно. Сї наступи відкинено з легкостю. На схід від Сальц борба ще не покінчена. Також в відтинку Плекен всї ворожі наступи остались без успіху.

Перед боевим фронтом хороброго баталіона каринтійських стрільців ч. 8 лежить понад 500 вбитих Італійців.

На тирольськім фронті бої артилєрії були сильнійші чим звичайно тільки в Юдикаріях.

Позаяк провірено в Венеції сильнійший зелїзничий рух в напрямі фронту над Сочею, наші летуни обкидали бомбами кілька обєктів тамошних зелїзниць.

На балканськім фронті.

Нїчо нового.

Заступник шефа Генерального Штабу
вільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронті.

На полудне від St. Eloi вивязались ожи-влені рукопашні бої коло лійок, висаджених Анґлійцями та на лініях, що лучать ся з ними.

Про положенє в области боїв по обох сторонах Мози нема нїчо до оголошення.

На східнім фронті.

Росіяни вислали знов нові маси війск на німецькі лінії під Поставами. З геройською витревалостю ставлять там опір всім ворожим приступам корпуси з Саабрікен.

Перед становисками борючих ся коло них Бранденбурґців, Ґановерців і війск з Ґаллї зломив ся наступ двох російських дивізій, ведений в численних филях наступаючих. Ворог поніс притім дуже тяжкі втрати.

Така сама судьба стрінула поновлені ще в ночи змагання ворога щоб відзискати втрачений терен під Мокрицями.

В відплату за ворожі наїзди летунів на наші становиска коло Озера Дойран німецька летнича ескадра заатакувала вчера Солунь обкидала бомбами нову пристань, склади нафти та обоз союзників на півнїч від міста.

Начальна управа армії.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

З Комісаріяту Українських Січових Стрільців у Львові.

Всякі датки на потреби Українських Січових Стрільців (загальний фонд У.С.С., фонд інвалідів, фонд Приюта для недужих У.С.С.) як також ласкаві жертви на Великдень (свячене) для У.С.С. просимо слати виключно і лише на адресу: Комісаріят У.С.С. у Львові, вул. Зіморовича ч. 20. партер або Zentrallkasse für Ukrainische Legionäre. Wien, XIV. Goldschlagstr. 108.

За Комісаріят У. С. С. у Львові
ІЛЬКО ЛИСИЙ, скарбник.

При полагоджуваню закупна просимо покликувати ся на „Українське Слово“.

Видає і відвічає за ред.: Д-р. Сидір Голубович. Друкарня А. Ґольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.

